

bra, na Štefanovo, za dekleta. Fantje in dekleta, lep čas in lepa priložnost za duhovno obnovev in okrepitev se vam nudi! Torej pridite v prav obilnem številu! Agitirajte pri drugih! — Začetek vsakokrat ob 6. uri zvečer

imenovanega dne. Prijavite se pravočasno! Priložite znamko za odgovor. Vzdrževalnina za tri dni znaša 75 Din. Pri tej priložnosti opravite tudi lahko molitve in obiske za svetoletne odpustke!

Nesreče.

Otrok umrl vsled opeklin. V Pšati pri Ljubljani je ležal dveletni Tonček Avsec na domači peči pod odejo. Iz močno zakurjene peči so švigali plameni, vžgali odejo in otrok je dobil tako hude opekline, da jim je podlegel v ljubljanski bolnici.

Poln kozolec dvojniki pogorel. V noči od 20. do 21. nov. je pogorel poln kozolec dvojniki posestniku in županu Globovniku v Škocjani na Kranjskem.

Razne novice.

Ta pa zna! »Deutsche Zeitung«, ki izhaja v Celju, si je naredila nalogo, da poučuje nemško manjšino v Sloveniji in Jugoslaviji. Kdor hoče druge učiti, mora sam kaj znati. »Česar človek nima, tudi drugim dati ne more«: tako slove znani pregovor. O velikem znanju lista »Deutsche Zeit.« danes nekaj primerov, ki jih posnamemo iz uvodnega članka v številki z dne 22. nov. V tem članku govori »svetlobo- in kulturonosno« nemškomanjšinsko glasilo o »vladanju papežinje Ivane«. Fabula o papežinji Ivani je tako neumna ter lažnjiva izmišljotina, da so jo celo že socialdemokratski listi opustili. Samo večnemu Rimu prijazna »Deutsche Zeitung« jo še pogreva. Za tako nevedne in nerazsodne smatra svoje čitatelje. V navednem članku se nadalje trdi, da je nemški kralj Henrik IV. moral iti v Canosso ter (leta 977) moral ležati v prahu papeža prositi odveze od izobčenja. Zgodovinska resnica pa je ta: Henrik IV. je bil slabovzgojen človek in nasilen vladar, ki so ga mrzili lastni podaniki. Na zboru v Wormsu l. 1076 je šel tako daleč v svoji drznosti, da je papeža odstavil, narkar ga je papež izobčil. Da se mu ne bi bilo treba po želji papeža in nemških knezov zagovarjati radi številnih zlih dejanj na zboru v Augsburgu, je šel v Italijo. Šel proti volji papeževi v grad Canosso, kjer je papež takrat bival, ter proti volji papeževi tri dni (25. do 27. januarja l. 1077) delal ali boljše rečeno glumil javno pokoro, dokler ni dosegel odveze. Ko se mu je to posrežilo, je postal krivičen in politični zlodejec, kot je bil prej. Tako je bila stvar in ne drugače. Ako »Deutsche Zeitung« stvar drugače predstavlja, jo k temu nagiba njena velika simpatija za katoliško cerkev. Ta simpatija jo je tudi k temu nagnila, da je v imenovanem članku tudi napisala to neresnico: »Komaj je bila zedinjena Nemčija ustvarjena, že je moral Bismarck vojevati kulturno borbo z Rimom.« Moral? Kdo pa ga je silil? Zgodovinska resnica je ta, da je Bismarck to borbo hotel imeti, da bi katoliško cerkev

usužnjil državi. On je to borbo izzval, dal je katoličane, zlasti duhovnike in škofo zapreti, ker niso mogli pristati na proticerkvene zakone in vladine ukrepe. V tej borbi zoper katolicizem je Bismarck kajpada končno propadel. Isto se ponavlja na njegovi oboževalki celjski »Deutsche Zeitung«, ki misli s trošenjem laži in natolčevanj proti katoliški cerkvi širiti med nemško manjšino kulturo in prosveto.

Zdravniški pregled pred ženitvijo. Zakon o zatiranju spolnih bolezni, ki ga je predložil in podpisal takratni minister za socialno politiko in narodno zdravje Ivan Pucelj ter ga je letos sprejel naš parlament, določa obvezni zdravniški pregled ženinov, preden se poročijo. K temu zakonu je sedanjí minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Novak izdal pravilnik, ki predpisuje naslednje: Zdravniki v javni službi ne morejo pregledovati bolnikov v svojih zasebnih ordinacijah. Potrdila za sprejem v bolnišnico lahko izdajajo vse ustanove in zdravniki, ki imajo pravico do javnega pregleda. Zavarovalne ustanove lahko izdajajo taka potrdila samo svojim članom. Državne ali samoupravne ustanove, sreski in občinski zdravniki lahko izdajajo potrdila vsem ljudem ne glede na premoženjsko stanje s tem, da pregledajo siromašne brezplačno, druge pa za določeno takso. Za pregled plačajo premožnejši: za klinični pregled in zdravniško izpričevalo 20 Din, za mikroskopski pregled 5 Din, za serološki pregled 10 Din, na potrdilo pride kolek za 20 Din in 5 Din za prošnjo, da se potrdilo izda. O plačilu takse se izda potrdilo. Privatnim zdravnikom se plača za klinični pregled in zdravniško izpričevalo 60 Din, za mikroskopski in serološki pregled pa toliko, kolikor znaša taksa laboratorija, kjer je bil dotični pregledan. Če pregledujejo ljudi zdravniki sami, ne more presegati skupna taksa 100 Din. Siromašni ljudje imajo brezplačen pregled, če predložijo ubožna izpričevala.

Avstrijski begunci so nas zapustili. Letos proti koncu julija je bilo osnovano v Varaždinu v stari huzarski jahalnici taborišče za avstrijske hitlerjevce, ki so pribežali v našo državo po ponesrečenem puču v Avstriji. Ker ni bilo v Varaždinu dovolj prostora za vse pribežnike, so jih postali 250 v Bjelovar, 180 v Slavonsko Požeško, 340 je bilo pred kratkim prepeljanih v Lipik. V Varaž-

Kakao ni več samo bogatim dostopen, temveč si ga more vsakdo privoščiti. Zavitek **Mirim kakao** za štiri osebe velja samo Din 1.—. **Mirim kakao** je priznано dober in ukusen, pa tudi izredno hranljiv in okrepujoč. Dobite ga v vsaki trgovini. 1133

dinu je ostalo še 1050. Vseh avstrijskih beguncev je bilo pri nas 1820 in med temi 120 žen in otrok. Dne 25. novembra se pa avstrijski begunci niso odpeljali nazaj v Avstrijo, ampak z vlakom na Sušak, kjer jih je sprejel parnik in jih je prepeljal v Nemčijo.

Blaznikova »Velika pratika« za leto 1935 je izšla letos že devetdesetič. Za ta jubilej je prav lepo in primerno opremljena. Znana je, da hočejo imeti Slovenci samo to pratiko, ne samo pri nas doma, temveč tudi v inozemstvu, v Ameriki, Nemčiji, Avstriji, Italiji itd. Ta edino prava in res domača pratika se naroča pri tiskarni I. Blasnika nasled. v Ljubljani. 1036

Obžalovanja vredni slučaji.

Bogat plen vlamilca. V soboto dne 24. novembra je dnesel drzen vlomilec v Mariboru v Mlinski ulici tkalškemu mojstru Stanku Kolužjaku 35 tisoč Din prihrankov.

Starši bodo trpeli radi izpričenih mladostnih uzmovičev. Mariborska policija je izsledila šest fantinov, ki so stari od 11 do 14 let. Mladostna družba je izvršila po Mariboru več drznih vlomov in tatvin. Prijeti so priznali, da so vlomili v pisarno Thomove tekstilne tovarne v Mlinski ulici ter v izložbeno okno Martiničeve trgovine v Einspelerjevi ulici. Po zaslišanju so bili mladostni nepridipravi izpuščeni in bodo pozvani radi povzročene škode na odgovornost njihovih staršev.

Še v meglo zaviti zločin. Na severni meji se je zgodil dne 20. novembra zločin, katerega bo bolj težko razvozljati, ker sta zločinec ter umorjeni v kraju krvavega dejanja povsem neznana in ni prave sledi za nobenem. Omenjenega dne zvečer sta prišla dva krešnjarja s

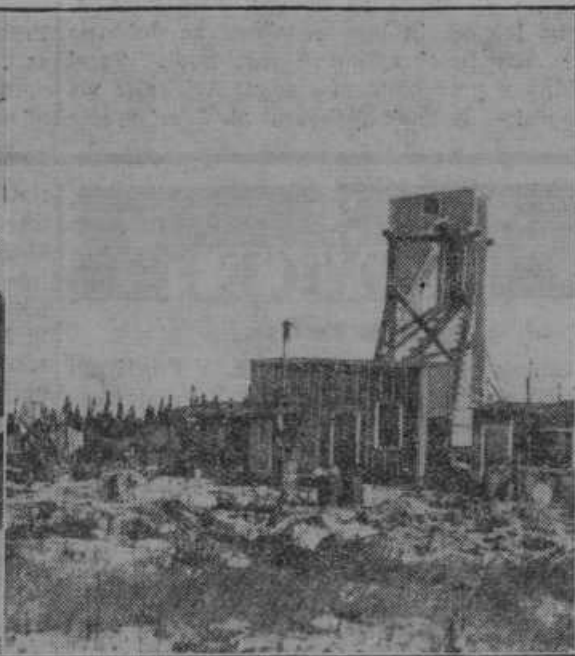

suho robo k posestniku v Gradšcu št. 22 v župniji Gornja Sv. Kungota ter sta ga prosila za prenočišče. Posestnik je po daljšem oklevanju le privolil, da smeta prebiti noč na hlevu v krmi. Predno sta šla počivat, sta izročila oba potni izkaznici gospodarju, ki pa si ni zapomnil, kdo in odkod sta tujca. Drugo jutro je prišel eden po obe izkaznici z izgovorom, da se tovariš za hlevom umiva ter je poslal njega. Posestnik je izročil obe izkaznici, krošnjar je zginil in krog 11. ure dopoldne so pa našli drugega krošnjarja zaklanega na hlevu, žepe je imel preobrnjene in povsem izpraznjene. — Uganka je: ali je zaklal tovariš tovariša v prepiru, ali pa z roparskim namenom? O krvavi zagonetki se vršijo obširne poizvedbe.

Že prijet morilec. Zgoraj poročamo o umoru neznanega krošnjarja v Gradiški pri Zgornji Sv. Kungoti. Morilec je prijel dne 24. novembra ljubljanske policija. Gre za Viktorja Juhanta iz Mlak v občini Komenda na Gorenjskem. Morilec je star 32 let, je bil že devetkrat predkaznovan radi tatvin in je odsedel zadnje dveletno kazen letos dne 17. septembra. Umorjeni je 30letni krošnjar Stanko Hacin, doma s Križa pri Kamniku in pristojen v Komendo. Juhant je srečal sorojaka Hacinu na cesti proti Rušam, kamor je prival ročni voziček, na katerem je imel krtače. Suhorobar je obljubil Hacinu 50 Din na teden, če mu bo pomagal tiščati voziček. Na poti iz Ruš proti Sv. Kungoti je opazil Juhant, da ima njegov tovariš 150 Din gotovine in radi te malenkosti ga je pri nočevanju pri posestniku Celcerju v Gradiški ubil s

Največjo torto so napravili v avstralski prestolici v Melbournu tamkaj živeči avstrijski peki. Torta je spomin 100letnice Avstralije in tehta 10 ton. Vsebuje 1.5 tone surovega masla, 4.5 ton posušenih sadov, 15 centov mandljev in 30 tisoč jajc. Sestavljena je iz 630 kosov in vsak tehta 35 funtov. Torta ima pet nrdstropij in vsebuje v raznih kipcih in skupinah kratko zgodovino Avstralije.

Zlata opojnost v Kanadi. V bližini majhne naselbine v Ramor, Severni Ontario, je našel siromašni kolonist zlato vsebujočo rudo. Ko se je raznesla ta vest o najdbi zlata, so poskočila posestva v okolici najdbe na 150.000 do 200.000 dolarjev. Na sliki vidimo zemljioslovca, ki preiskuje rudo, in na desno enostavno pripravo za izkopavanje zlata rude.

sekiro in oropal. Po roparskem umoru se je Hacin odpeljal z vlakom v Ljubljano, kjer so ga prijeli.

Vlom v blagajno. V noči od 20. na 21. novembra je bilo vlomljeno v Framu v blagajno posojilnice in je zginilo 2000 D v gotovini. Vlomilec je prišel v posojilniške prostore skozi vežo. S ponarejenimi ključi je odprl vrata pisarne in se lotil blagajne, ki se je udala njegovi spretnosti. Po opravljenem poslu je zginil v noč po isti poti, po kateri se je prikradel.

Pobita do nezavesti. V bolnici v Ptujju sta v skrajno opasnem stanju: 18letni Franc Čuš iz Stojncev in 22letni čevljarški pomočnik Ig. Klajnšek iz Hajdine. Prvega so napadli na cesti v noči fantje. S koli in noži so ga obdelali in ga pustili na mestu napada nezavestnega. Napadeni ima počeno lobanjo. Druga žrtev ponočnega divjaštva je obležala brez zavesti vsled poškodb na glavi.

Strah celjskih kolesarjev na varnem. Orožnikom v Konjicah je padel v roke Martin Podgoršek, 31letni delavec iz Kraberka pri Ločah v srezu Konjice. Omenjeni je bil poklicni tat koles, je vršil ta posel že eno leto in je bil njegov glavni delokrog v Celju, kjer je ukradel po lastnem priznanju 10 koles, od katerih so našli 9, le zadnje še manjka. Lastnike štirih koles so že ugotovili, ostale še bodo, ker so jim bila kolesa izmaknjena izpred celjskega poslopja državne uprave. Prijetega tatu so prepeljali v Celje.

Samomor invalida. Pod Sv. Markom pri Trbovljah se je obesil 50letni invalid vdovec Anton Ručevac.

Triperesna vlomilska deteljica pred sodniki. Od 15. do 30. julija letos je bilo izvršeno v Kranju ter po okolici sedem vlomov, ki so vrgli vlomilcem skupno 12.130 Din. Vodja vlomilske tolpe je bil poklicni vlomilec Anton Anžur, ki je

Parada tankov na Poljskem.

pobegnil dne 11. septembra iz zaporov v Ljubljani. Dne 10. septembra v noči so ga na njegovem domu obkolili orožniki in pozvali na prostovoljno predajo. Anžur je hotel pobegniti. Zadela ga je smrtna krogla iz žandarske puške. Anžur je imel tri pomagače, ki so bili v Ljubljani obsojeni dne 21. novembra. Gre za: Stanka Kunstelj, 22letnega brezposelnega delavca, ki je stražil pri vlomih zunaj in je dobil 1 leto in 2 meseca strogega zavora; Karla Kokalj, 25letnega brezposelnega delavca iz kamniške okolice, ki je bil obsojen na 2 leti in 6 mesecev robije; ter za Luka Špruk, ključavničarja iz Redice, ki bo sedel 10 mesecev v strogem zaporu.

Zasluzena kazen. Stanko Zupanc iz Zaloga pri Kamniku je vlomil letos septembra v Spodnjem Brniku in kmalu za tem v Vrhpoljah. Odnesel je na obeh krajih dragocenosti ter gotovine za Din 2300. Dne 20. novembra je bil obsojen v Ljubljani radi dvakratnega vloma na 2 leti ječe.

Obsodba radi umora očeta. Dne 27. 9. t. l. se je odigrala v Seču pri Ceremošnjicah na Kočevskem pri Žabkarjevih nad vse žalostna družinska žaloigra. Stari Žabkar je bil nasilnež, ki se je vedno zaganjal v svojo ženo, ki je bila prava mučenica vsled moževih surovosti in tolikokrat dejanskih napadov. Sin France je bil na materini strani in se je večkrat zavzel za ubogo revo napram očetu. Zgoraj omenjenega dne pa je sin očeta ustrelil in je stal pred novomeškimi sodniki radi očetomora dne 20. novembra. Sodišče je upoštevalo kot olajšavo sinovo miroljubnost, neoporečnost in očetovo nasilje in ga je obsodilo na devet let ječe.

*

Slovenska Krajina.

Prošnja. »Novine« so z dne 18. t. m. na prvi strani prinesle prošnjo na g. finančnega direktorja v Ljubljani. Prošnja je popolnoma upravičena in davkoplačevalci, ki so jo objavili v »Novinah«, prosijo samo ureditev davčnega vprašanja. Naša

krajina je spadala preje pod madžarsko upravo, katere davčni predpisi so bili drugačni kakor v Avstriji. Pri odpisu davka so nastale vidne pomote. Vsekakor bo treba te pomote končno veljavno rešiti v zadovoljstvo davkoplačevalcev. Nujno je, da se uredi kataster za celo Slov. krajino. Res; najprimernejša rešitev te važne in pereče zadeve bi bila pač pobiranje davkov po obč. uradih, kakor je bilo to preje v navadi. Vsak davkoplačevalec naj bi dobil davčno knjižico, kjer bi bilo razvidno, koliko davka ima vsak davkoplačevalec predpisane letno. Na ta način bi se davčni upravi v Lendavi in v Soboti vidno razbremenili in bi se preiskale napake na licu mesta. Tak način pobiranja davkov bi bil cenejši, poleg tega bi pa davčne uprave imele mir pred navalom davkoplačevalcev na davčne uprave. Prošnja ni naperjena proti davčnim upravam v Lendavi in v Soboti, niti proti katastrski upravi v Soboti, temveč se samo predčuje kot prošnja na g. fin. direktorja.

Sobota. 18. t. m. se je vršila v Martinišču proslava desetletnice obstoja tega važnega dijaškega konvikta, ki ga vodijo gg. salezijanci. Spored proslave je bil pester. Pred slovesno službo božjo se je vršila blagoslovitev nove podobe sv. Martina v povečani zavodovi kapeli. Slovesno službo božjo je opravil mil. g. kanonik Szlepecz Ivan, soboški dekan. Popoldne ob treh se je vršil shod za salezijansko sotrudištvo in Mašne zveze Marije Pomocnice. Akademija je odpadla zaradi žalovanja za blagopokojnim kraljem.

Sobota. Za uradnika X. položajne skupine kot kanclist pri tukajšnjem sreskem sodišču je imenovan dosedanji zvaničnik g. Marič Alojzij, naš domačin. Čestitamo!

Beltinci. Mnogo naših mladih ljudi je odšlo zdaj leta v Francijo, kjer se mučijo in delajo, samo da bi si zaslužili in prihranili kak dinar. Je pač težka pot to romanje v tujino, toda zaslužek je zaslužek, četudi so žalostni ob odhodu od doma. Zato nas je novica, ki je prispela iz Francije, globoko potrla. Umrla je namreč v Franciji pridna deklica Rozika Tivadar; komaj spomladi se je odpeljala na delo v tujino in že jo je pokosila nemila smrt. Naj ji bo lahka zemlja v daljni Franciji!

Lendava. 19. t. m. se je vršil pri nas živinski in kramarski sejem. Prignane je bilo srednje število živine in še te se je malo prodalo. Kramarji tudi niso mnogo tržili.

Vel. Polana. Kdor še ni videl velikega blata, naj pride k nam, pa ne v čevljih, temveč imeti mora

Gospod, ostani pri nas!

Molitvenik za slabovidno z velikimi črkami smo na novo prejeli in ga posebno sedaj za zimski čas vsem priporočamo! Spisal ga je monsignor Janez Ev. Vreže. Lepo vezan v zlato obrezo stane 22 Din. Dobite ga v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

visoke škornje. Nekaj neznosnega je pa na cesti proti Žižkom. Kaj če bi se pristojni činitelji malo pobrigali za te ceste?

Hotiza. Kakor smo zvedeli, bo začasno ostal pri nas gospod Berden Jožef. Hvaležni smo gospodu, da nas ni zapustil, kajti potem bi najbrž zopet ostali brez duhovnika. Le dobro se počutite med nami.

Bogojina. Dne 16. t. m. se je vršil pri naš živinski in kramarski sejem. Skupilo se je malo. Kmetje pač nimajo denarja in kupcev za živino skoraj ni bilo.

Črensovci. V naši fari je že več kot 100 naročnikov »Slovenskega gospodarja«, torej smo prekoračili število 100 pred novim letom, česar nihče ni pričakoval. List ljudem zelo uga ja in zato se oglašajo novi naročniki, tudi za delavce v Franciji ga naročajo. Stane na leto za Francijo 64 Din. Prosimo naročnike, da pokažejo list tudi tistim, ki ga še ne poznajo. Agitirajte pri znancih in sosedih, da bo število naročnikov še večje. Naravnost versko dolžnost pa imate, da priporočate list tistim, ki imajo kak liberalen časopis. Dosedaj je največ naročnikov v vasí Črensovci, tekmuje va si med seboj, da hoste Črensovce prekosili. Pa tudi v drugih farah vsi na delo za dober krščanski časopis! — Pri nas je umrl v starosti 64 let Cigan Ivan, blaga duša, ki je trpel silne bolečine vsled želodčnega raka. Kot dober katoličan je bil med boleznijo večkrat previden s tolažili sv. vere. Ob ogromni udeležbi vernikov smo ga v nedeljo položili k večnemu počitku. Naj počiva v miru! — Opozorjamo tiste, ki imate koga v Franciji, da jih ob odhodu domov opozorite, naj bodo previdni z denarjem, ki ga nešajo domov. Zgodilo se je namreč, da se je k nekemu vračajo čemu se našem delavcu vsilil neki tujec, ki je franke zamenjal z dolarji, kateri pa so bili ponarejeni.

Pomembna redkost.

Angleško mesto Canterbury ima 24.000 prebivalcev. Odličnost tega mesta obstoji v tem, da ne beleži celih 40 let nobenega umora.

Iz statistike o radijo-aparatih.

Po uradni ugotovitvi je sedaj na celem svetu v obratu 43 milijonov radijo-aparatom. Od teh odpade na Evropo 18,6 mil., skoro isto število 18,5 mil. na Združene ameriške države.

100letnica odkritja Kanade.

Letos v jeseni je preteklo 400 let, odkar je stopil prvi belokožec na tla Kanade v sev. Ameriki. Bil je francoski raziskovalec Jakob Cartier, ki se je

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Dalje.

Na obrežje Querquevilla pri Cherbourgu na Francoskem je morje naplavilo truplo 8 m dolge živali, ki je vzbudila velikansko začudenje in obnovila strastne razprave nedavnega časa o možnosti in nemožnosti predpotopnih pošasti. Profesor pariške naravoslovne fakultete Corbière, ki je truplo preiskal, je sicer izjavil, da pripada žival bržkone zelo redkemu plemenu kitov, ki ga je pa vendar še dobiti v severnih predelih Atlantika, a tudi on ne zna pojasniti mnogih točk, ki že na zunaj ločijo to žival od kitov.

Trup živali je modro-sive barve in pokrit s črnim, valovitim puhom, na straneh sta dve plavuti in ena na hrbtu, vrat je prilično 1 m dolg in razmeroma tanek, a na njem sedi precej majhna glava, ki je podobna kamelji glavi z ostrimi zobmi. Takšnega »kita« svet še ni videl, pač pa so prav očitne podobnosti med to živaljo in lochneško pošastjo, kakor so jo opisovali očividci in ki ji priznana znanost tudi ni hotela za nobeno ceno priznati obstoja in niti ne možnosti, da gre — čeprav ne za predpotopnega orjaka, pa vsaj

20 za živalsko vrsto, ki je znanost doslej pač še ni utegnila upredeliti.

Z najdbo čudne naplavine na querquevillski obali pa je del srditega spora za lochneško pošast menda končno veljavno rešen in sicer rešen v prilog ljudi, med njimi glasovitih učenjakov, ki so bili prepričani, da gre za neko novo, doslej neznano vrsto živali, ki so kolikor toliko v sorodu s pradavnimi orjaki. Obenem pa podaja ta najdba prvi stvarni dokaz za obstoj slovite »morske kače«, ki jo je šolska znanost toliko časa zavračala v kraljestvo bajk.

Bilo bi vendarle čudno, da bi bile pošasti, o katerih nam govore nešteta poročila očividcev iz vseh časov, samo plod lažnive domišljije. Saj so bili med očividci vendar tudi možje, ki niso imeli nobene koristi od tega, da bi se lagali, in ki so bili tudi dovolj hladnih možganov in bistrih oči, da bi ne postali kar tako žrtve utvar. Tudi o lochneški pošasti so trdili, da je samo plod domišljije kakšne stotine kratkovidnih in lahkovernih turistov, a ko jo je posnela, čeprav od daleč, tudi fotografska plošča, so morali njen obstoj vendarle priznati. Tedaj je zavladal izgovor, da gre pač za kakšno žival znane vrste, za kakšnega orjaškega mroža ali kaj podobnega.

Skoraj je bilo videti, da se bo ta razlaga obdržala, čeprav večni neverni Tomaži tudi niso